

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- Labe v Neratovicích opět ožilo
- Přijetí nových patronů
- Trávník nebo kvetoucí louka?
- Hmyzí hotely
- 5 dobrých tipů...

- 2 Naše téma...
- 3 Jak dopadla Velikonoční soutěž?
- 4 Labe v Neratovicích opět ožilo
Oslavy Dne Země
- 5 Úklid se ZŠ Jodlova
Jak pomoci životnímu prostředí
- 6 Přijetí nových patronů
Ostrovni domy
- 7 Trávník nebo kvetoucí louka?
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644
E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz
URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz
Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 19.30 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Po - Pá: 6.30 - 19.30 h.

800 100 584

...volejte zdarma

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Slunce a opalování

Slunce – pro naše předky bohem, dárce života, pro některé současníky prostě hvězda, která svítí a hřeje. Bez ní by nemohl existovat na Zemi nejen život, ale ani krásně opálená kůže, a přímořská letoviska se slunečníky a lehátky.

Slunce je vlastně obrovským jaderným reaktorem, z něhož se šíří do všech směrů energie v podobě elektromagnetického záření. Podle délky vln rozlišujeme několik druhů záření, a to rentgenové, infračervené, viditelné nebo ultrafialové. A právě to nás zajímá nejvíce, neboť to je zodpovědné za opálení.

Krátkodobý pobyt na slunci je zdraví prospěšný, protože podporuje vznik vitamínu D. Pro jeho tvorbu, však stačí v našich podmínkách 20 minut denně. Vitamin D je silný antioxidant a může potlačit nekontrolovaný růst buněk a tím zabránit vzniku rakoviny. Ovšem pokud světlo působí na pokožku příliš dlouho, začne ji narušovat. Opálení chápeme především jako obranný proces organismu, nikoliv jako přírodou zamýšlený způsob zkrášení. Pro mnohé je důležité jediné – neopálit se do červena. Červená = špatné, hnědá = krásné. To je však velký omyl! Zčervenáním nám příroda a kůže dává najevo, že bychom se měli před sluníčkem schovat. Při ignorování červeného upozornění dostává kůže extrémní dávku ozáření, které ji nesmírně zatěžuje a poškozuje. Určitě platí všeobecná pravidla, jako nechodit na slunce přes poledne, chránit si hlavu a oči, být raději ve stínu a doplňovat dostatečně tekutiny.

Aby si tedy mohl člověk užívat sluníčka o něco déle, musí sáhnout po přípravku zvaném opalovací krém. Opalovací krémy mají tedy dva druhy filtrů - minerální a chemický. Ten chemický chrání pouze proti UVB záření, kdežto ten minerální (oxid zinečnatý) také před UVA zářením. Mnoho výrobců proto kombinuje chemické filtry s minerálními, aby docílili kompletního spektra ochrany.

Krémy s minerálními filtry jsou ale hůře roztíratelné. Kosmetické firmy proto zmenšily mikro částičky na velikost nano, které jsou ale už tak malé, že se lehce vstřebají kůží, kde mohou způsobovat problémy. Nezkoumejte proto na opalovacím krému pouze výši faktoru, ale věnujte pozornost také složení.

Zkuste používat přírodní produkty. Řada přírodních olejů má totiž přirozený ochranný faktor a zároveň pokožku vyživuje.

10 přírodních olejů s ochranným faktorem:

- olej z karotkových semen, olej z malinových semen, olej z obilných klíčků, avokádový olej, kokosový olej, olivový olej, makadamiový olej, mandlový olej, Shea Butter a jojobový olej.

JAK DOPADLA VELIKONOČNÍ SOUTĚŽ?

Letošní jarní novinkou ekocentra byla Velikonoční soutěž. Tu vyhlásilo Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou za podpory společnosti AVE Kralupy s.r.o. Tématem soutěže byly Velikonoce, a vše co je s tímto svátkem spojené. Úkolem soutěžících bylo pokusit se vytvořit z odpadového materiálu velikonoční ozdobu, jarní květinu nebo slepičku s kuřátký. Jak se tohoto úkolu soutěžící zhostili, se dozvíte v našem článku.

Velikonoční soutěž probíhala od 1. března do 12. dubna 2019 a zúčastnil se jí rekordní počet soutěžících, šest týmů ze základních škol a družin, tři mateřské školy a jeden jednotlivec. Tak jako tradiční vánoční soutěž, tak i tento první ročník Velikonoční soutěže byl uspořádán ve spolupráci se společností AVE Kralupy s.r.o., která dodala velmi hodnotné ceny.

Před Velikonočními svátky se tak v ekocentru sešlo opravdu mnoho slepiček, kohoutků, beránků a zajímavých kraslic vytvořených nejrůznějšími technikami. Jako materiál pro výrobu soutěžních exponátů děti použily staré dřevěné korálky, oblíbené ruličky od toaletního papíru, proužky papíru ze skartovačky, starý balicí papír, zbytky záclon, staré CD disky, knoflíky, použité plastové obaly,

někteří soutěžící použili i přírodniny.

Všechny soutěžní příspěvky bylo možné shlédnout na výstavě v malém sálku v Kulturním domě Vltava, kterému tímto děkujeme za možnost prezentace. Sešlo se nám mnoho krásných a zajímavých exponátů a porota měla opravdu těžký úkol.

Kdo tedy první ročník vyhrál?

V kategorii nejmladších kolektivů vyhrály **1. místo** děti z **MŠ Šípkové Růženky**, za velkého vatového beránka, kuřátko a zajíčka ze starých plechovek. **2. místo** získaly děti z **MŠ E. Beneše** za např. osázenou PET láhev – velikonočního zajíčka a za nápadité kytičky. **3. místo** si odnesla **MŠ Gen. Klapálka** za kreativní využití barevných party talířků.

V kategorii starší kolektivy získali **1. místo** žáci 2. a 3. třídy **ZŠ Jodlova**, kteří vyrobili z odpadu ovečku, beránka a nápadité slepice z PETek, dále kuřátko z CDisků. **2. místo** získali žáci z družiny **ZŠ G. Klapálka**, za krásné obrazy, ve kterých použili obaly od vajíček, brčka, víčka od PET lahví. **3. místo** obdržely děti z družiny **ZŠ V. Havla**, za malá kuřátko a velkého kohouta vyrobeného z papíru, PET lahví a barevných kelímků. **4. místo** obdrželi žáci z družiny **ZŠ Velvary** za květinový závěs, na který použili různobarevné plasty ve tvaru kytiček.

V kategorii **jednotlivci** si odnese cenu slečna **Valentýnka**, která vytvořila originální „ježčí vejce“. Děkujeme všem, kteří

se zúčastnili 1. ročníku Velikonoční soutěže, za to, že si dokázali najít čas a kreativně si pohrát se starými a odloženými věcmi. Děti a paní učitelky nám opakovaně při vánočních soutěžích dokazují, že mají šikovné ruce a ručičky a především skvělé nápady. A my už se teď těšíme na další ročník a následnou výstavu.

Blahopřejeme všem vítězům, kteří za svou snahu obdrží krásné ceny, věnované společností AVE Kralupy s.r.o.

LABE V NERATOVICÍCH OPĚT OŽILO

Z jihočeských sádek cestovaly ryby v kádích až do Neratovic. Tam je rybáři vypustili do Labe za účasti žáků čtvrtých tříd ZŠ Neratovice, 28. října 1157. Žáci nejprve se zájmem sledovali, jak rybáři za pomoci podběráků stěhují ryby z dovezených nádrží do připravených kádí. Některé ryby se pak z nákladního vozu svezly rukávcem rovnou do Labe. Akci zorganizovala Spolana s.r.o., která již řadu let spolupracuje s místními rybáři v Neratovicích a každoročně zajistí novou rybí osádku pro naši největší řeku. Během šesti let existence tohoto ekologického programu bylo do Labe vypuštěno více než 2 000 kilogramů ryb. Výsadba ryb se konala v pátek 3. května 2019 v dopoledních hodinách.

Ryby v kádích mohly děti pozorovat, chytat rukama a potěžkávat. Pro některé děti to bylo první setkání s živými rybami. Mohly si prohlédnout, jak vypadají kapři, štiky, amuři, sumci a jiné druhy ryb. Rybáři si pro děti připravili zajímavosti o rybách v revíru, o rybolovu a zodpovídali dotazy dětí.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou připravilo pro žáky zábavně naučný program, který následoval hned po výsadbě ryb do Labe. Lektorky nejprve děti rozdělily do 3 družstev. Každé družstvo pak postupně obešlo všechna tři připravená stanoviště s úkoly, které byly zaměřeny na znalosti z oblasti

ochrany životního prostředí. Děti například hrály hru, při které si trénovaly svou paměť a zároveň dokazovaly, jak umí třídít odpady, a to nejen papír, plast a sklo, ale i řadu dalších složek domovního odpadu, které se dají vytrídít. Následovala beseda o přínosech i negativním vlivu dopravy na životní prostředí, kterou zakončil štafetový závod lodí. Při něm se družstva snažila co nejrychleji obeplout s lodí stanovenou trasu. Říční lodní doprava patří k těm, které životní prostředí zatěžují nejméně.

Na dalším stanovišti byla pro děti připravena šipkovaná s několika úkoly a otázkami. Hra na rybolov dětem připomněla, že chytat rybku na háček není vůbec jednoduché. Děti postupně vystřídal všechny stanoviště, na nichž se dozvěděly nové zajímavosti z oblasti ochrany životního prostředí a zároveň se pobavily při dané aktivitě.

I přes nepřízeň počasí, kdy bylo zataženo a deštivo, se děti aktivně zapojovaly do připravených aktivit a spolupracovaly s lektorkami při plnění zábavných úloh.

[\(...celé znění článku\)](#)

OSLAVY DNE ZEMĚ

První den po Velikonočních svátcích, v úterý 23. dubna 2019 oslavily lektorky ekocentra, ve spolupráci s paní Ing. Martinou Pechovou a paní Radkou Jeřábkovou ze společnosti AVE Kralupy s.r.o. s žáky čtvrtých a pátých tříd ZŠ Třebízského Den Země. Tento svátek modré planety se slaví od roku 1970 v USA a od roku 1990 je jako světový svátek životního prostředí slaven i v České republice.

Již od ranních hodin přicházeli na školní hřiště kolektivy jednotlivých tříd z I. stupně, aby zde soutěžily na

předem připravených čtyřech stanovištích ekocentra. První stanoviště bylo věnováno odpadové problematice. Děti

měly za úkol vylovit z rybníčku odpad a správně ho vytrídít do připravených sběrných tašek.

Na druhém stanovišti na děti čekaly otázky z oblasti dopravy a životního prostředí.

[\(...celé znění článku\)](#)

ÚKLID SE ZŠ JODLOVA

V rámci celonárodní kampaně „Uklidíme Česko“ uspořádalo Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou společně se Základní školou v Jodlově ulici úklidovou akci. Školáci shromáždění na zahradě školy se ještě před zahájením úklidu dozvěděli potřebné instrukce o programu dne, o jeho organizaci a významu celé akce. Lektorky ekocentra pohovořily s dětmi o negativním dopadu černých skládek a poházených odpadků na životní prostředí, o nutnosti pečlivého třídění odpadu i předcházení jeho vzniku.

O zásadách bezpečnosti při úklidu pohovořila preventistka Městské policie Mgr. Nikola Horáková, která byla k dispozici i v průběhu dne. Děti obdržely rukavice a pytle na sbírání odpadků a se svými učitelkami vyrazily do ulic města. Větší děti uklízely poházené odpadky v centru Kralup a zaměřily se také na sběr cigaretových nedopalků. Tzv. špačky

hyzdí naše chodníky a ulice i trávníky, a přitom se z nich uvolňují do prostředí škodlivé chemické látky. Odhozenému nedopalku trvá až 15 let, než se rozloží. Menší děti šly kolem ZŠ Komenského až na louku u řeky, kde z velké části vyčistily černou skládku i poházené odpady všude v okolí.

A co děti při úklidu města

nalézaly? Ponejvíce obaly od potravin, jak papírové, tak i plastové, hliníkové plechovky, skleněné lahve i PET lahve, ale také staré oblečení, boty, matrace, zbytky koberců, lina, staré okapy a pneumatiku. Pytle s nasbíranými odpadky mohla nechat každá uklízecí četa na trase úklidu díky Technickým službám města Kralupy nad Vltavou, které zajistily jejich odvoz a následnou likvidaci odpadu. Děti nasbíraly

15 pytlů odpadu a hromadu nadměrného odpadu, který se do pytlů nevešel.

Odměnou pro děti byla ukázka činnosti a techniky Hasičského záchranného sboru společnosti SYNTHOS Kralupy, a.s. Hasiči dětem předvedli svůj nový zásahový vůz, kontejnerový vůz, dýchací techniku a různé zajímavé pomůcky a přístroje, které při práci používají.

[\(...celé znění článku\)](#)

JAK POMOCI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

Moderní životní styl velmi zatěžuje přírodu. Lidí na Zemi přibývá a s tím také vzrůstá devastace životního prostředí. Každý z nás se ale může chovat tak, aby ulehčil přírodě a pomohl ji zachovat pro budoucí generace. Nabízí se mnoho činností, kterými můžeme své chování změnit tak, abychom pomáhali přírodu zachovat nebo ji alespoň co nejméně poškozovali. Každá prospěšná aktivita, byť sebemenší, se počítá. Několik návodů a inspirací, jak chránit životní prostředí nabízí i následující článek.

Důvodů, proč chránit přírodu, je nespočet. Ten hlavní je samotné zachování existence lidstva. Příroda si

poradí i bez lidí, my se však bez přírodního prostředí neobejdeme. Někteří lidé rezignují předem na

veškeré snahy o zlepšení, protože mají pocit, že člověk jako jednotlivec ničeho nedosáhne. Opak je pravdou. Cokoliv chceme změnit, musíme začít sami u sebe.

Nejllepší je, když každý začne sám a dá příklad druhým. A jak tedy začít?

[\(...celé znění článku\)](#)

PŘIJETÍ NOVÝCH PATRONŮ

Dne 24. dubna 2019 navštívily lektorky kralupského ekocentra Dvořákovo gymnázium a Střední odbornou školu ekonomickou. Důvodem bylo slavnostní přijetí studentů této školy do projektu Kralupy - čisté město. Gymnazisté si vybrali pro svůj patronát školní zahradu, kde v loňském roce, při oslavách 95 let, založili arboretum.

Ve středu 24. 4. 2019 dopoledne uspořádaly lektorky ekocentra pro studenty primy Den patronů projektu Kralupy – čisté město.

Při předávání patronátu nechyběl i dlouholetý spolupracovník projektu, pan Málek, který studentům připravil ukázkou různých dřevin a zároveň s nimi pobesedoval o významu stromů a keřů pro nás a pro přírodu. Lektorky ekocentra si při té příležitosti studenty hned vyzkoušely ze znalostí stromů. Se zájmem přihlíželi, naslouchali i ředitel školy pan RNDR. Andrej Plecháček a profesor biologie Bc. Milan Junášek. V závěru svého

výkladu pan Málek názorně studentům předvedl, jak se sází keř kalina. Pro další výsadbu byl připraven buk červenolistý, jilm, ptačí zob či levandule.

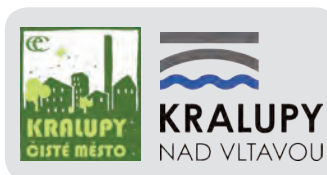
Po výsadbě se studenti rozdělili na dvě skupiny. První skupina si vyzkoušela Kimovu hru s odpady a zároveň s lektorkou debatovali o nutnosti snižování odpadu. Pro druhou skupinu byla připravena stezka pro ekospotřebitele, při té se studenti měli zamyslet a odpovídat jak by se měl chovat spotřebitel s důrazem na minimální škodlivý dopad na životní prostředí.

Na závěr lektorky ekocentra studentům předaly

„patronát“ – certifikát označující lokalitu projektu Kralupy – čisté město.

[\(...celé znění článku\)](#)

OSTROVNÍ DOMY

Znervózňují Vás spekulace o ceně dodávané elektrické energie nebo spory, které jsou mezi dodavatelem plynu, zvyšující se cena pitné vody a zpracování odpadních vod? Uvědomujete si vaši závislost na těchto energiích? Chcete být nezávislí, soběstační, ale nevíte jak na to? Mnozí už na tomto pracují a mají cenné zkušenosti, několik vám jich přinášíme.

Aby takový dům mohl fungovat je potřeba zajistit a před stavbou řešit:
Dodávku vody - zajištění vody

je nejdůležitější podmínkou pro stavbu ostrovního domu - vlastní studna s pitnou vodou, dále zachytávání

a využívání vody dešťové.
Odkanalizování - vyvážená jímka nebo vícekomorový

septik a kořenová čistička.
Elektrina – solární panely s akumulací do el. bojleru a do baterií.

Topení - kotel na dřevo s akumulací do nádrže, krbová vložka, rekuperace větraného vzduchu, tepelné zisky skleněné stěny, solární kolektory.

Tepelnou izolaci domu, která do domu nepustí extrémní teploty. Minimalizování tepelných mostů. Stavbu orientovat na jižní stranu – dostatek světla a tepla.

[\(...celé znění článku\)](#)

TRÁVNÍK NEBO KVETOUČÍ LOUKA?

Jaro je v plném proudu, nastává čas údržby trávníků. Možná si kladete otázku, zda by nešel váš travnatý koberec také oživit barevnými květy. Louky jsou odpradáva součástí krajiny a měly by mít své místo i v rodinných zahradách. Směsi osiv se dají koupit ve specializovaných obchodech a po nějakém čase může vaši zahradu místo monotónní zelené plochy krásnit louka plná života s přehlídkou kvetoucích rostlin.

Trávníky škodí životnímu prostředí

Trávník je v podstatě zelená poušť, nežijí v něm žádné jiné organismy, než druhy, které člověk pěstuje, tedy několik málo vyselektovaných jednoděložných rostlin, podobně jako je tomu u lánů obilovin. Travní monokultura je umělá a v našich zeměpisných podmínkách nepřírozená. Příroda má tendenci vytvářet pestrou skladbu rostlin, biodiverzitu, která podporuje sama sebe. Jeden metr přírodní louky obsahuje více rostlinných a živočišných druhů, než kilometry trávníků. Snaha o udržení upraveného trávníku na stanovišti vyžaduje technické i chemické zásahy, které nás stojí energii, čas, finanční prostředky a poškozují životní prostředí.

Co obnáší údržba trávníku?

Sekání je nezbytné pro

udržení kvalitního trávníku. Sekáním se zabraňuje trávě růst do výše a to prospívá jejímu odnožování, tedy růstu do šířky. Sekat je možné jednou za dva týdny až 2x za týden. Vertikutace je neméně důležitá činnost, která čistí půdu pod drny od nečistot a posekané trávy. Po vertikutaci se lépe dostávají živiny, voda a sluneční paprsky do půdy. Půda může lépe dýchat, což trávníku svědčí více než utužené bezvzdušné půdy.

Hnojení je důležité nejen pro růst trávníku, ale také pro jeho zabarvení, odolnost vůči sešlapání, přezimování, vývin kořenů, ale taky pro schopnost ubránit se plevelům. Intenzita hnojení se určuje podle počtu sekání. Čím častěji trávník sekáte, tím častěji se musí hnojit.

Odstraňování mechu je další nutnost při údržbě trávníku. Nejčastějším důvodem toho,

že trávník se začne měnit v mech, je zadržovaná vlhkost a stín či příliš nízké pH půdy. Ale i mechů se lze zbavit. Pomocí vertikutace nebo chemicky.

Odstraňování plevelů. Co může být považováno za plevel v trávníku, je jinde třeba žádaná rostlinka. Mezi nejčastější plevele v trávníku patří hlavně smetánka lékařská, sedmikráska, jitrocel, jetelíček, šťovík a mnoho jiných. Každý druh se vyvíjí a rozmnožuje v jiném ročním období a odstraňuje se jiným způsobem. Nejčastěji se plevele odstraňují bohužel chemicky, což znamená další poškozování životního prostředí. Nazýváme snad „trávník“ od slova „trávit“? Z používání chemických látek při pěstování trávníků vyplývají navíc zdravotní rizika. Různé typy hnojiv a herbicidů mohou být škodlivé jak pro člověka, tak pro volně žijící živočichy např. ptáky.

Jak vidíme, pěstování trávníku je náročné, pracné a poškozuje životní prostředí. Navíc nízký trávník rychle vysychá, takže na jeho závlahu se spotřebuje 300 až 400 l vody na 1 m². Díky stálé vlhkosti dané zavlažováním je trávník ideálním prostředím pro život a množení klíšťat.

Louka plná květů

Louka je ekologicky nezávadná, obejde se bez umělých postřiků a hnojiv, většinou i bez jakékoliv závlahy. Prostředí rozmanitého lučního porostu nezátěžovaného chemickými látkami má příznivý vliv na druhovou skladbu hmyzu, ptáků a dalších zástupců rostlinné i živočišné říše.

Hlavní výhodou louky je velice snadná údržba. Luční porost v prvním roce po založení ještě nevykvetě v plné kráse, ale poté bude rok od roku pestřejší. Květnatá louka nevyžaduje žádnou složitou údržbu. Pokud je dobře vyvážená, odpadá hnojení stejně jako ochrana před plevelem, škůdci i chorobami. Současný trh nabízí již hotové luční směsi, takže je z čeho vybírat. Můžete mít horskou louku, louku pro motýly, nebo louku s vybranými barvami květů apod.

U louky odpadá časté sekání, stačí jí posekat 1 až 3 krát za rok, v ideálním případě kosou. Při kosení nedochází ke znečišťování ovzduší jedovatými zplodinami ani k obtěžování celého okolí hlukem. Kosení je krásná, přirozená činnost, ve které můžete najít zálibu.

[\(...celé znění článku\)](#)

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

Mlha

Atmosférický aerosol sestávající z velmi malých vodních kapiček, popř. drobných

ledových krystalků rozptýlených ve vzduchu, který zmenšuje vodorovnou dohlednost při zemi alespoň v jednom směru pod 1 km. Je jedním z hydrometeorů. Relativní vlhkost vzduchu v mlze bývá velmi vysoká (dosahuje až 100 %). Vzduch působí sychravým dojmem.

V klimatologii se rozlišují čtyři stupně intenzity mlhy podle dohlednosti, a to **mlha slabá** (dohlednost 500 až 1 000 m), **mírná** (200 až 500 m), **silná** (50 až 200 m) a **velmi silná** (dohlednost menší než 50 m). Mlhy všech druhů vznikají tehdy, jestliže teplota vzduchu poklesne pod teplotu rosného bodu, nebo se mu při dostatečném počtu účinných kondenzačních jader přiblíží. K tomu dochází buď ochlazením vzduchu, např. při mlze radiční, advekční a svahové, nebo dodatečným zvýšením vlhkosti vzduchu, např. u mlhy frontální (z vypařování).

Mlha může vznikat při kladných i záporných teplotách vzduchu. Mlha se člení z různých hledisek. Podle vzniku rozlišujeme mlhy advekční, radiční a advekčně-radiční, podle složení např. mlhy přechlazené nebo zmrzlé, podle vert. rozsahu se mlhy dělí na mlhy přízemní a vysoké, dále se mlhy rozlišují podle místa vzniku atd. Při met. pozorováních je pro rozlišení mlhy od oblaku druhu stratus rozhodující poloha stanoviště pozorovatele.

Pět dobrých tipů...

Naše chování má zásadní vliv na životní prostředí. Otázka ekologie je stále palčivější, protože projevy nešetrného zacházení jsou globálně stále viditelnější. Co udělat pro to, abychom mohli naši domácnost označit za ekologickou?

Stačí málo! Máme pro vás 5 tipů, díky kterým bude vaše domácnost šetrná k životnímu prostředí. Kromě dobrého pocitu budete odměněni také výraznou finanční úsporou, zejména pak na energiích.

1. Používejte úsporné spotřebiče i žárovky

2. Dejte přednost přírodním stavebním materiálům

Velkým trendem v oblasti stavebnictví je práce se dřevem, například se sibiřským modřínem, který má vynikající vlastnosti a skvěle vypadá. Ve stavebnictví se hojně využívá také tepelná izolace z ovčí vlny, slámy nebo celulózy. I při rekonstrukcích interiéru můžete sáhnout po ekologické alternativě, v oblasti podlahových krytin sklízí velké úspěchy elastické podlahy.

3. Perlátor vody sníží spotřebu

Perlátor je jednoduché mechanické zařízení, které se našroubuje na baterii. Umožní snadné mísení vody se vzduchem,

takže vody proteče výrazně méně, ale díky vyššímu tlaku je proud intenzivnější a udělá vám stejnou službu. Za perlátor zaplatíte jen pár desítek korun, spotřebu přitom snížíte i několikanásobně.

4. Používejte domácí čisticí prostředky

S vodním kamenem si poradí ocet, dobře čistí také citronová šťáva, která vaši domácnost navíc skvěle provoní. Zázračnou pomůckou je také jedlá soda. Pokud chcete zničit bakterie a hledáte vhodný dezinfekční prostředek, sáhněte po peroxidu vodíku.

5. Pořídte si vermikompostér

Pokud ve své domácnosti produkuje velké množství biologického odpadu, měli byste popřemýšlet nad možností kompostování. Možná namítáte, že bydlíte v bytě, a tak je pro vás pořízení kompostéru passé. V posledních letech však roste obliba tzv. vermikompostování, neboli kompostování s využitím žížal, které se o zpracování odpadu postarají. Vermikompostéry pak můžete umístit i do bytu, kde se stanou zajímavým designovým doplňkem. Vermikompostér nezapáchá, navíc vytváří tzv. žížalí čaj, což je velmi kvalitní ekologické hnojivo.

DOBŘÝ TIP

Což takhle dát si kopřivový „špenát“?

Pokud nepatříte k odpůrcům špenátu, vyzkoušejte pro změnu jeho variantu z kopřiv. Kopřivy si natrháte volně v přírodě a hlavně prospějete svému zdraví. A nebojte se, jazyk si nespálíte.

Recept

Na jemno pokrájenou cibuli zpěníme na oleji nebo másle, posyeme hladkou moukou a připravíme světlou jíšku. Přidáme umyté a pokrájené kopřivy, zalijeme mlékem. Osolíme, opepříme a dusíme do měkka. Dochutíme česnekem a ještě chvíli prohřejeme. Můžeme rozmixovat.

Něco o kopřivě

Z kopřivy se sbírají hlavně listy a nať, a to nejlépe do konce května. Čerstvé listy jsou mírně toxické a působí na pokožce pálení a puchýřky. Sušením

nebo varem se však toxické látky ničí. Suší se co možná nejrychleji ve stínu.

Kopřiva se nejčastěji podává ve formě odvaru nebo nálevu. Mezi látky které obsahuje, patří např. chlorofyl, minerální látky, vitamíny, třísloviny, organické kyseliny a mnoho dalších. Kopřiva působí protizánětlivě, čistí krev a podporuje krvetvorbu, pomáhá zastavovat krvácení, snižuje hladinu krevního cukru, působí močopudně, zlepšuje prokrvení orgánů.

Hmyzí hotel

Tzv. hmyzí domečky či hmyzí hotely představují v poslední době poměrně módní záležitost nejen zahrad pojatých jako čistě přírodní. Pokud patříte mezi přátele přírody a chcete si na zahrádku nastěhovat užitečné pomocníky, postavte jim hmyzí hotel.

Roztomilé a praktické hmyzí hotely zažívají právě neskutečný boom, a to jak v čistě přírodních, tak v moderních zahradách. Snoubí v sobě totiž prvek užitečnosti i důmyslného designu. Naneštěstí žijeme v době, kdy hmyzu nejen v městském prostředí závažně ubývá počet míst vhodných k vývoji. Množství druhů včel a dalšího užitečného hmyzu mizí do záhuby, ale my teď máme možnost tomu zabránit alespoň malou měrou – právě pozvánkou těchto pomocníků do hmyzího hotelu v naší zahradě.

Jak postavit hmyzí hotel?

Hmyzí hotel se může stát nadmíru užitečným a praktickým okrasným doplňkem zahrady.

Základ hmyzího hotelu by měla tvořit dřevěná konstrukce. Pro tu se nejlépe hodí dřevěná bedýnka či paleta. Pokojíčky pro užitečný hmyz je pak nejlepší vystlat slámou, mechem, rákosovými stébly, stonky divizeny či slunečnic, nalámanými klacíky nebo šiškami. Druhá část hmyzího hotelu se zase může skládat z dřevěných polínek s navrtanými dírami či děrovanými cihlami. Průměr otvoru pro hmyzího obyvatele by přitom měl dosahovat

rozměru mezi 3 až 10 mm.

Hmyzí hotel se také doporučuje chránit z obou stran pletivem, aby se z něj nestalo krmítko pro ptáky.

Jakmile hmyzí hotel úspěšně postavíte a dáte nejlépe na jižní závětrné místo v zahradě, stane se vyhledávaným a tolik důležitým náhradním biotopem především pro samotářské druhy hmyzu, kterým tak pomůžete zajistit pokračování jejich rodu. V České republice přitom žije až 500 druhů samotářského hmyzu. Nejčastějšími obyvateli hmyzího hotelu se tak stávají zejména včely samotářky, čmeláci, některé druhy vos, motýly, pestřenky, zlatoočky, škvori či slunéčka sedmitečná.

Nemusíte se bát, že se o vašem architektonickém počínu hmyz nedozví. Už první den budete mít první hmyzí návštěvníky. Jako zavazadla si do domečku jako potravu přinesou dávku pylu, pak nakladou vajíčka a nakonec otvor ve svém novém domově zavíčkují. Z vajíček se pak budou líhnout larvičky, které se jako dorostlé zakuklí a přežijí zimu.

Zatímco tak všechny designové výstřelky časem vyjdou z módy, budování hmyzích hotýlků dokáže obohatit i v dlouhodobějším horizontu – přírodu a její rovnováhu, ale také nás, kteří jsme k tomu mohli přispět alespoň docela malým dílem.

Článek převzat:

<https://www.bydlo.cz>

OSN přijalo šestý Světový přehled životního prostředí

Tzv. report GEO 6 je publikací Programu OSN pro životní prostředí, která popisuje současný stav životního prostředí, ilustruje možné budoucí trendy v oblasti životního prostředí a analyzuje účinnost politik. Tato zpráva ukazuje, jak mohou vlády postavit svět na cestu ke skutečně udržitelné budoucnosti. Zdůrazňuje, že rozhodující činitelé na všech úrovních potřebují naléhavá a inkluzivní opatření k dosažení zdravé planety se zdravými lidmi.

Report GEO 6 nedávno přijali ministři všech zemí OSN na Environmentálním shromáždění OSN v Nairobi. Na vzniku publikace se podílela i Česká republika.

GEO například uvádí, že celosvětové náklady na udržení růstu globální teploty pod 2 stupně Celsia jsou zhruba 22 bilionů dolarů. Tato investice ale zároveň státním rozpočtům ušetří přibližně 54 bilionů dolarů v očekávaných nákladech, které by jinak byly vynaloženy právě na léčení onemocnění spojených se znečištěním vzduchu.

Report zároveň varuje, že vzhledem k současným ekonomickým a populačním trendům bude lidstvo do roku 2050 využívat až o 50 – 70 % energie více a potřebovat o 50 % větší produkci jídla, což pro svět představuje velkou výzvu. GEO v tomto ohledu upozorňuje zejména na potřebu komplexně řešit otázku přístupu k půdě, kde se v krátkodobém horizontu budou střetávat zájmy zvyšování produkce jídla v podobě většího využívání chemických látek a rozšiřování zemědělské plochy, dlouhodobého zachování biologické rozmanitosti (např. opylujícího hmyzu), a rostlinné produkce pro obnovitelné zdroje energie (tzv. biopaliva). Jako jeden z předpokladů pro řešení tohoto problému vidí GEO, i na základě stanovisek Světové zdravotnické organizace (WHO), dlouhodobé snižování živočišné produkce, která momentálně zabírá 77 % světové zemědělské půdy, avšak to bude muset být doplněno o inovace v zemědělských postupech například s ohledem na zadržování vody v půdě.

Bez rychlých transformačních změn bude globální oteplování, ztráta biologické rozmanitosti a degradace půdy pokračovat.

[Více informací](#)

EKOCENTRUM NABÍZÍ SEMINÁŘE...

Mateřské školy

O odpadech s nejmenšími

Seminář určený pro mateřské školy. V průběhu semináře je dětem vysvětleno, jak je důležité správně třídit odpad, aby se co nejméně odpadu dostalo na skládku. Seminář je interaktivní - plný her a aktivit. Na závěr semináře čeká na děti pohádka a také si něco pěkného vyrobí.

Jak si žije strom

Seminář určený pro mateřské školy. V průběhu semináře se děti dozvědí o tom, co všechno nám stromy poskytují, k čemu se používá dřevo, papír, jak stromy vyrábějí kyslík k dýchání, v létě poskytují stín a zvlhčují vzduch a svými listy čistí ovzduší. Na závěr si děti jeden strom vyrobí.

Základní školy

Staň se farmářem

Seminář je určen žákům 2. a 3. tříd ZŠ. Žáci se v průběhu semináře dozvědí, co je to farma, kdo je farmář, jakou techniku používá atd. Cílem semináře je upozornit na význam půdy jako zdroje obživy a obnovit vztah žáků k půdě. Seminář lze využít jako doplnění vyučovacích předmětů Prvouka či Přírodověda.

Zdravě, chutně a šetrně k životnímu prostředí

Seminář je určen žákům 2. stupně ZŠ. Při semináři se žáci dozvědí o biopotravinách a biozemědělství, o chemických úpravách potravin, o chemii v jídle, jak rozeznávat bioprodukty a kde je nakupovat, o bedýnkování, nákupech bez obalu a dalších ekologických aktivitách v oblasti výroby potravin a stravování. V průběhu semináře lektori besedují s žáky o tom, proč bychom měli podporovat české zemědělství, regionální pěstitele apod. Žáci se dozvědí informace

Odpady a jejich dopady

Seminář pro žáky 2. stupně ZŠ, v jeho průběhu se dozvědí o nakládání s odpady, skládkování, spalování odpadu, třídění a recyklaci, o opětovném využívání odpadu a prevenci odpadu, doplněný hrou o správném nakupování. Účastníci semináře se také dozvědí o bezobalovém nakupování a filosofii nulového odpadu.

Co dýcháme?

Seminář je určen žákům 8. a 9. tříd ZŠ a studentům SŠ; je zaměřen na problematiku ovzduší. Studenti se během semináře dozvědí více o atmosféře, znečišťujících látkách v ovzduší a jejich vlivu na zdraví a ekosystémy, pochopí rozdíl mezi emisemi a imisemi, co je smog letní a zimní, proč a kde nastává inverze, rozdíl mezi vnitřním a vnějším ovzduším.

Veřejnost

Zelená domácnost

Seminář pro dospělou veřejnost, při kterém lektorky ekocentra hovoří o úsporách energie a vody v domácnostech, o šetrném praní a čištění, o zodpovědném nakupování, cestování a dalších ekologických opatření v našich domácnostech.

Pro objednání a bližší informace o seminářích nás prosím kontaktujte na e-mailu nebo bezplatné telefonní lince.

POZVÁNKY, AKCE

15. 6. 2019, 20. 7. 2019, 17. 8. 2019, 21. 9. 2019

FOTOVYCHÁZKY DO KRKONOŠ

KRNAP

Krkonošskému národnímu parku je letos 56 let.

Správa KRNAP se snaží zachovat nebo zlepšit přírodní prostředí našeho nejstaršího národního parku.

Pohodový výlet na místa v Krkonoších, která jsou málo známá, ale hodně zajímavá. Akce pro začínající i pokročilé fotografy.

[Více informací](#)

6. 7. 2019

PTAČÍ DEN

Zeměráj, Kovářov

Přijďte se seznámit s ptačím světem Zeměráje.

Poznáte práci ornitologa, uvidíte, jak probíhá odchyt a kroužkování ptáků – hlavní program od 11 hodin.

Zblízka si prohlédnete odchycené druhy a dozvíte

se mnoho zajímavostí o ptačím

životě, významu a ochraně ptáků,

i o důvodech, proč z krajiny mizí.

Své znalosti si budete moci ověřit

prostřednictvím her i zábavného

kvízu. Průvodcem programu

bude docent Petr Musil z České

zemědělské univerzity v Praze.

